

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házhoz hozva: Vidékre postán szállítva
 Egész évre . . . 72 korona Egész évre 84 korona
 Negyedévre . . . 18 korona Negyedévre 21 korona
 Egyes szám ára 30 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Nagyváro, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok visszatérítésére nem vállal felelősséget. Előfizetések és hirdetések kiadóihoz fordulandók.

Közvetlen kapcsolat a népkormány és az antant között

Budapest, november 26. (Saját tudósítónktól.) A népkormánynak kormányra lépése óta minden olyan törekvése hajótörést szenvedett, hogy az antant hatalmakkal összeköttetést találjon s így a kormány mindaddig nem jutott abba a helyzetbe, amelyben informálhatná az antant hatalmakat a Magyarországon végbement gyökeres átalakulásról. Most már sikerült az országunkat elszigetelő ellenséges gyűrűn keresztül utat találni az antanthoz és remény van arra, hogy a jövőben közvetlen kapcsolat lesz a kormány és az antant között.

A francia csapatok megérkeztek Budapestre.

Budapest, november 26. (Saját tudósítónktól.) Illetékes helyről jelentik: Ma este hét órakor a keleti pályaudvaron Budapestre érkezik Zix francia alezredes tiz tiszt és ötven főnyi legénység kíséretében. Egy kisebb francia csapat kilenc órakor érkezik a József-városi pályaudvaron, éjfél után három órára újabb, körülbelül ezer főnyi francia csapat megérkezését várják.

Megalakult a Katholikus Tanács.

Életbelépett a katolikus autonomia.

A keresztény Magyarország öntudatra ébredt és cselekedett. Az első napok chaosából hatalmas lépéssel léptünk a kibontakozás útjára. A kereszténység, mely évszázadok óta a nemzet gerincét alkotja, a magyarság, mely annyi vihart állt ki, a megalakult *Katholikus Tanácsban* életerős támaszt kap. Jól esik látnunk, hogy a teljes autonomia bölcsőjénél a katolikuság minden ága ott van. *Prohászka Ottokár* székesfehérvári püspök pedig a püspöki kar nevében bejelentette a Katholikus Tanácshoz való csatlakozását. Ezzel teljesült a magyar katolikusok régi vágya: életbelépett a kath. autonomia.

A katolikusok önrendelkezési joga követelte, hogy ilyen sürgősen létesíthessék akkor, midőn új világok támadnak a régi helyébe és mikor a magyar katolicizmus ennek a felépítésében részt akar venni.

Ennek az alakulásnak így kellett, gyorsan, a percek kihasználásával megalakulnia. Egetően fontos kérdések kopogtatnak ajtáinkon, melyek megoldása halasztást immár nem tűr.

Autonomiánkat évtizedek óta terveztük és mindig a kormányok jóindulatán (?) mulott, hogy máig sem tudott megalakulni. A régi rendszer összeomlott, most már szabadon intézhetjük ügyeinket.

Az egyházi vagy reformja egyik legizgatottabb kérdése korunknak. Igaz-

ságos és méltányos módon kell ezt a kérdést is megoldani, ügyelni kell arra, hogy csakugyan az egyházi vagy a „reform” jelszava alatt ne legyen szabad préda. Erősödjön általa a nemzet gerince. Ily értelemben ajánlották fel a püspökök az egyházi vagyont.

A főkegyuri jog terén is sok kérdés új rendezésre szorul. A létesítendő kath. autonomia hatásköre lesz ennek terjedelmét, tartalmát, tekintettel a speciális magyar viszonyokra, teljesen körvonalozni.

Igaz, a Katholikus Tanács nem végleges szerv. Véglegessé csakis akkor válik, ha a végleges tagokat szavazás fogja kijelölni, de a jelenlegi alakulatban ott vannak az eddigi autonomiai választott képviselők, de a szervezet kiegészítése nyert a kath. közélet számos más vezérférfiaival is, akik együtt előkészítik a Kath. Tanács végleges kialakulását.

Két alapvető törvénye van a közársaságnak: a gyülekezési és az egyetemesi jog. Ezek a katolikusokat is megilletik. Kezünkbe kell venni sorsunkat mindnyájunknak.

Új utakra tért a magyar katolicizmus e lépéssel. Lényegében nem új, csak az egyház szociális fejlődésének egy fázisa. A püspöki kar gondolkodását és csatlakozását Székesfehérvár főpapja tolmácsolta. A szociális munka

uttörője és utmutatója gyönyörűen fejt ki az irányt:

„Ez az út nekünk nem új út, ez az út a nyolc boldogság hegye alatt kanyarodik. Az evangélium már mutatta ezt, az evangélium tele van demokratizmussal, szocializmussal, ideálokkal. És mi állnánk félre, kiknek sokszorosan jogunk és kötelességünk most az építő munka? Csak félreismerünk feladatainkat, ha félreállnánk a világrengető átalakulásban.”

Itt nem az államban alakuló államról van szó, hanem a magyar állam, a magyar nép, a magyar nemzet új erősségéről. Örvendezve fogadja mindenki s az örömben a kath. hívekkel osztózik, együtt van a püspöki kar. Történelmi mozzanat, méltó e nagy napokhoz. *Hittel vértézve kell ebbe a nagy munkába beállanunk.* Csak a kezdet nehéz.

*

A megalakuló gyűlés vasárnap délelőtt folyt le Budapesten a Szent-István Társulat disztermében. A püspöki kar tagjai közül dr. Prohászka Ottokár, Majláth Gusztáv Károly és Glattfelder Gyula püspökök vettek részt. Az elnöki széket Simonyi-Samadam Sándor foglalja el és üdvözli a gyűlést. Utána Prohászka Ottokár tartott impozáns beszédet. Kijelentette, hogy a püspöki kar teljesen egyetért a Katholikus Tanácshoz és egyetértéssel támogatja minden mozgalmát, a többek közt a földbirtok reformot is. A püspöki kar — ugymond — átértve az idöket, — katolikus igényeket, teljesen ráállott arra, hogy az önrendelkezési jog alapján megteremtse a radikális autonomiát.

Végül tagválasztás volt.

A Kath. Tanács tagjaivá az autonomiai kongresszus megválasztott

képviselőin kívül ideidőnösen a gyűlés megválasztotta a következőket: Ámon Pál, Angeli Róbert, Anka János, Áuber Vilmos, Baan Achil, Balázs Károly, Bársony János, Barkóczy Sándor, Bartos János, Baranyai Jusztin, Battenberg Lajos, Becsky Arzén, Bittó Dénes, Blaskovics Ferenc, Blayer Jakab, Breier István, Bonitz Ferenc, Bozóky Adám, Balla György, P. Buttkay Antal, Csépen Pál, dr. Concha Győző, dr. Czepik Gyula, Dömötör Mihály, Dóry Ferenc, Erdősi Károly, Ernszt Sándor, gróf Eszterházy Mihály, Erdőy Tinamér, Ember Károly, Fetsák Jenő, báró Forster Gyula, Giesswein Sándor, Grieger Miklós, Gyuris Emil, Haller István, Haller József, Haluska István, Hanuy Ferenc, Heinrich Aladár, Hivatal József, Hindy Zoltán, Horváth Mihály, Huber János, Huber József, Huszár Károly, Huszár Mihály, Incze Domonkos, Jankovics Béla, Jánoki Modocsányi Gyula, Jándy Bernardin, Jójárt Illés, K. Jónás Ödön, gróf Károlyi József, Keményffy Dániel, Kéty Károly, Kincs István, Komócsy István, Krüger Aladár, Kutkafalvi Miklós, Lakatos Ottó, Landauer Béla, Léh Ferenc, Lukcsics József, Makay Dezső, Malcsiner Emil, Mailáth György, báró Manndorff Géza, Malik László, Mayer Mihály, Mázy Engelbert, Mátéffy Viktor, Medgyánszky László, Melichár Kálmán, Mészáros János, Meskó Zoltán, Meisel József, Mihályi Ákos, Miklós Ferenc, Mócsy István, Moldoványi Gyula, Moldoványi István, Nagy Vincze, Nyári Béla, Orbán János, Persian Adám, Prakatúr Tamás, Raskó István, Radovics László, Rejtő Sándor, Révay Tibor, Révész István, Rogács Ferenc, Rottenbiller Fülöp, Salomváry Jenő, Samassa Adolf, Schweihart Veremundus, Siposs István, Somogyi István, Strausz István, Strommer Viktorin, Szabó Simon, Szinyei-Merse József, Szimrecsányi György, gróf Szécsényi Emil, Szaryovszky József, Szücs Gáspár, Takács Menyhért, Tálassy Aladár, Tauber Sándor, K. Török Mihály Miklós, Tóttóssy Miklós, Turi Béla, Vass Lajos, Vass János, Vass József, dr. Vasek Ernő, Valnicsek Béla, Vermes Gyula, Wolf Nándor, Wolf Károly, Wolkenberg Alajos, Zaborovszky Béla, Zavadovszky Alfréd, Zboray Miklós, Zlinszky János, Zsembery István, gróf Zichy János.

A Katholikus Tanács első ülését e szeptember 30-án, szombaton délelőtt 11 órakor fogja megtartani a Szent István Társulat dísztermében.

Ágoston Péter a román megszállásról.

— Saját tudósítónktól. —

A román megszállás híre nyugtalanítja ma a város közönségét.

Dr. Ágoston Péter az egyik lapársunk tudósítójának a következőket mondotta az esetleges megszállásról:

— Ebben a pillanatban, azt hiszem, hogy csupán azoknak a területeknek a megszállásáról van szó, amelyek a fegyverszüneti szerződés feltételei szerint megszállhatók. Valószínű, most is az a helyzet, mint a háború alatt és máskor is tapasztaltuk, hogy tulozzák a híreket. Nem hiszem, hogy Nagyváradot megszállják. A fegyverszüneti szerződéssel szemben foglalást az entente nem engedhet meg. Nem azt jelenti ez, hogy a román hadsereg esetleg a megszállást végre ne hajtaná, de azt, hogy az entente nem tűri.

— Nincs semmi alap feltételezni az ententeről, hogy a fegyverszünet feltételeit meg ne tartaná.

Hetenként csak háromszor lesz áram.

Korlátozzák a villamfogyasztást.

Nagyvárad város tanácsa tegnap ismét a szénhiány kérdésével foglalkozott.

Az ígért szénküldemények csak nem érkeznek s így a még rendelkezésre álló szénkészlet csak alig 10 napra elég, hogy a városi villamos telep üzemben tartható legyen.

A tanácsban behatóan megvitatták a helyzetet, s úgy találták, hogy elsősorban a vízmű üzemének kell szemet biztosítani, nehogy a vízszolgáltatás fennakadást szenvedjen. Mivel a városi vízmű egyik telepe gőzhajtásra van berendezve, ezen telep részére naponként bizonyos szénmennyiség szükséges, a másik víztelep részére, amely villamos hajtásra van berendezve, szintén szükséges bizonyos mennyiségű villamfogyasztás, mert a gőzerőre berendezett telep egy magában nem képes napi 6000 köbméternél több vizet szolgáltatni, holott ma átlag 16—18 ezer köbméter a város vízfogyasztása.

A városi villamostelep üzemének biztosítása azonban már sokkal nagyobb gondot okoz. Itt nagymérvű megtakarításra van szükség, mert olyan nagy fogyasztók vannak, akiknél a legnagyobb redukciónak van szükség, mert ellenkező esetben illuszióssá válik minden törekvés. Ilyen nagy fogyasztó első sorban a villamos vasut, a kávéházak, a különböző mulatók.

Itt vannak továbbá a motorikus áram nagyfogyasztók: gyártelepek.

Éppen az okból a városi tanács akként intézkedett, hogy megszorítja úgy a motorikus fogyasztást, mint a világítást.

Nevezetesen a motorikus áram szolgáltatását a hét négy napján teljesen megszünteti, míg a világítást 50 százalékra szálítja le.

A motorikus áramfogyasztás ilyen megszorítása legmélyebben érinti az újságokat, mert ha a megszorítás alól a lapokkal szemben nem tesz kivételt a város tanácsa, a helybeli napilapok hetenként csak háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton reggel jelenhetnek meg, más napokon pedig nem. Tudvalevőleg ugyanis az összes nagyváradai napilapok gépei mind villamos hajtásra vannak berendezve.

Azt hisszük azonban, hogy a városi tanács kellőleg méltányolja a vízszolgáltatás nagy fontosságát, különösen a mai viszonyok között, módot talál, hogy a lapok megjelenését biztosítsa.

Korlátozza továbbá a rendelet a villamos vasut üzemét és pedig akként, hogy a villamos közlekedés naponként délelőtt 9 órától délután 4 óráig teljesen szünetel.

Ezekre vonatkozólag a polgármester a következő hirdetményt adta ki.

Nagyvárad város tanácsa tekintettel arra, hogy a városi villamosműnek csak 10 napra való szénkészlete van s a már elrendelt áramfogyasztási korlátozások célra nem vezettek, a közvilágítás biztosítása érdekében elhatározta, hogy a városi villamosmű hálózatára motorikus célra áramot csak a hét három napján, nevezetesen hétfőn, szer-

dán és pénteken szolgáltat, míg a hét többi napján, nevezetesen vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton motorfogyasztási célokra áramot egyáltalán nem szabad használni.

A hétnek ezen a négy napján reggel 6 órától délután 4 óráig a hálózaton teljes áramszünet lesz, délután 4 órától másnap reggel 6 óráig az áramot csak világítási célokra szabad használni. A magánvilágítás ezeken a napokon is 50 százalék korlátozással engedtetik meg.

Akik ezeken az áramszünetes napokon délután 4 órától másnap reggel 6 óráig villamos motorjaikat bekapcsolják, kihágást követnek el és a rendőrkapitányi hivatal által szigorúan meglesznek büntetve. A villamosmű igazgatója felhatalmaztatik, hogy az ilyen motorfogyasztókat minden további intézkedés bevétele nélkül a hálózatból azonnal kikapcsolhassa.

Ez a rendelkezés folyó évi november hó 28-án, csütörtökön lép életbe.

A városi villamos vasut vonalain a forgalom aképpen korlátoztatik, hogy naponként reggel 6 órától délelőtt 9 óráig redukált számú kocsik fognak közlekedni, délelőtt 9 órától délután 4 óráig a forgalom teljesen szünetel, délután 4 órától este 9 óráig pedig szintén redukált számú kocsik lesz forgalomban.

Nagyvárad város tanácsa 1918. évi nov. 26.

Rimler Károly, s. k. polgármester.

Szinglár Gyula nyugdíjba megy

A nagyváradai vasutasok között az utóbbi időben bizonyos forrongás volt észlelhető. Több főtisztviselő ellen fordult a mozgalom, akiknek távozását kívánták.

A többek között Szinglár Gyula felügyelő, forgalmi főnök ellen fordult a vasutasok mozgalma, amelyről az új kereskedelmi miniszter is tudomást szerzett s jelentést kívánt.

Szinglár Gyula, akit mintatisztviselőnek ismertek, a felmerült incidens folytán azonnali felmentését és nyugdíjazását kérte az aradi üzletvezetőségtől.

Valószínűleg pár nap alatt megjön a felmentés és nyugdíjazás. Addig is a forgalmi főnökség vezetését Szinglár Gyula már átadta Rózsa Ambrus helyettes főnöknek. Szinglár Gyula távozásával a máv. egy kitűnő, képzett főtisztviselőjét veszíti el.

* A nevelő munkások helyi kamarájának elemi iskolánál működő tagjait kérem, hogy a szakosztály megalakítása tárgyában ma, szerdán délután 6 órakor a kereskedelmi iskola tanári szobájában tartandó gyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Elnökség.

A címek és rangok eltörlése.

Budapest, november 26. (Saját tudósítónktól.) Budapestről jelentik: Az Est értesülése szerint a kormány foglalkozik a címek és rangok eltörlésének kérdésével. A kormány nem döntött ugyan még ebben a kérdésben, de a köznapokban a döntés bekövetkezik és ez olyan lesz, amely teljesen megfelel a változott körülményeknek.

Német-Ausztria katonailag nem védekezhetik.

Az államtanács ülése.

Budapest, november 26. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Az államtanács ma tartott ülésén foglalkozott azon eseményekkel, amelyek idegen csapatoknak Német-Ausztria területe ellen intézett támadásai nyomán jelentkeztek különösen Német-Csehországban.

Az államtanács ezután tiltakozott, hogy a szlovén csapatok tovább folytassák utjokat Grác felé.

Az államtanács végül megállapította, hogy mivel nincs abban a helyzetben, hogy az ellenség követeléseivel szemben katonai védelmet vegyen igénybe, meg kell elégednie a tiltakozással.

Az új népszövetség nem nyugodhat a központi hatalmak elnyomásán.

Budapest, november 26. (Saját tudósítónktól.) A baseli National Zeitung így ír Wilson elnök küszöbön álló európai látogatásával kapcsolatban:

— Nehéz harcot kell majd Wilson elnöknek végeznie, hogy megvesse az új népszövetség alapjait, amelyek nem nyugodhatnak Németország és a volt osztrák-magyar monarchia elnyomásán.

Déltirol megszállása végleges.

Budapest, november 26. (Saját tudósítónktól.) Innsbruckból jelentik: A Tiroli című lap jelenti, hogy az olaszok Déltirolban plakátokon közölték, hogy az országnak a Brennerig és Tobachig történt megszállása nem átmeneti, hanem végleges és megmásíthatatlan.

A lemergi pogrom áldozata két-háromezer zsidó halott

Budapest, november 26. (Saját tudósítónktól.) Bécből jelentik: A lemergi pogromról az Abend című lap azt jelenti, hogy a zsidó halottak száma legalább két-háromezer zsidó halott. Sokan a hidegtől az utcán megfagytak, a lengyel legionarisok a tehetősebb zsidókat megsorsolták. A véres veszteségen kívül legalább husz-harmincezer ember koldosbotra jutott.

A francia tiszti küldöttség megérkezett Budapestre.

Budapest, november 26. (Saját tudósítónktól.) A Politikai Híradó jelenti: Ma este kevéssel hat óra előtt érkezett meg a keleti pályaudvarra Zix ezredes vezetése alatt egy tizenkét tagú tiszti küldöttség.

A francia tisztiek fogadására Linger Béla miniszter, továbbá a hadügyminiszter képviselőjében Dormandy Géza vezérkari ezre-

des és Stielly Valter és Bernáth László miniszteri tanácsos jelentek meg. Linder miniszter üdvözlő beszédére Zix ezredes válaszában kifejezte azt az óhajtát, hogy őt kiemélik meg minden interjútól, mert semmiféle nyilatkozási ítéletre nincs felhatalmazva. Ezután a társaság a Hungária szállodába hajtatott, ahol a francia tisztiek elszállásoltattak.

Szalonikit felajánlották a délszlávoknak.

Budapest, november 26. (Saját tudósítónktól.) Prágából jelentik: Ide érkező kirek szerint Triestet, Pólát és a dalmáciai partvidéket Olaszország fogja megkapni, csak Fiume marad a délszláv államé. Mivel a délszlávok Pólát is követelik, kárpótlásul Szalonikit ajánlották fel nekik.

A csehek erőszakossága a felvidéken.

Ruttkáról jelentik: Kisebbségi cseh osztagok vonulnak Csacától 6–8 kilométernyire. Trencsén a csehek birtokában van, nem foglaltuk vissza, de Csacát vitézők tartják a magyar csendőrök. Az átvonuló német csapatok 8–10.000 embere Zsolnán rekedt, ahol saját élelmezésük van. Rózsahegyén kidobolták, hogy a város cseh terület. Az erőszakos intézkedések miatt egyre erősödik a cseh ellenes mozgalom. Rózsahegyén és Turócszentmártonban plakátokat függesztettek ki ezzel a szöveggel: Nem kellene a csehek! Éhenhalunk, ha a magyarok nem adnak lisztet!

Hat magyar megyét követel az ukrán köztársaság.

Budapest, nov. 26. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Az ukrán nemzeti tanácsnak november 13-án Lembergben tartott ülésén öt szakaszból álló alaptörvényt fogadtak el. Az új állam neve nyugati ukrán népköztársaság, területe pedig fedi az osztrák-magyar monarchia ukrán területének etnográfiai határait, vagyis magában foglalja Galiciát, Bukovinát, Magyarországból Szepes-, Sáros-, Zemplén-, Bereg-, Ung- és Máramarosmegyét. A népköztársaság nevében az uralmat általános, egyenlő, közvetlen, titkos, aránylagos választójogból kikerülő képviselőt gyakorolja. Az alkotmányozó gyűlés összeüléseiig az ukrán nemzeti tanács és az államtitkárok gyakorolják a hatalmat. A német, zsidó és lengyel kisebbségek külön nemzeti államtitkárságokat kapnak, amelyeknek vezetői helyet foglalnak a kormányban.

Battyhányi belügyminiszter marad. Új államtitkárok.

Budapest, nov. 26. (Saját tudósítónktól.) A tegnapi minisztertanács sikerült elsimítani a szociálisták és Battyhányi miniszter közötti nézeteltéréseket. A minisztertanácsban Kunfi és Garami miniszterek kijelentették, hogy nincs kifogásuk Battyhányi Tivadar belügyminiszter tevékenysége ellen, ha a jövőben a kormány a kinevezéseknél figyelembe fogja venni a szociálista párt kívánságait.

A tegnapi minisztertanács egyébként elhatározta, hogy belügyi államtitkárrá dr. Landler Jenőt, földművelési államtitkárokká pedig Varga Jenőt, a Népszava közgazdasági rovat szerkesztőjét és Rácz Gyulát, a radikális párt tagját fogja kinevezni.

A román legionáriusok esküje.

Budapest, nov. 26. (Saját tudósítónktól.) Nagyszebenből jelentik: A székesegyházban rendkívüli ünnepélyességgel felszentelték a román légio zászlóját. A legionáriusok az istentisztelet alatt a következő esküt tették le:

— Esküszöm a mindenható Isten előtt, hogy mindenben a román nemzeti tanácshoz hű leszek, a mely Magyarország és Erdély román nemzetének legmagasabb fóruma. Tudatában a kötelességeknek, melyeket a mai történelmi idők ránk rónak, életem minden megnyilvánulásában hű fia leszek az egységes román nemzetnek és soha nem emelem kezemet román testvéreim ellen, bármely politikai területen is lakjanak. Isten engem úgy segítse!

Habsburg Károly élete Eckartsauban

Budapest, november 26. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A Wiener Journal érdekes részleteket mond el Károly exkirály és családjának Eckartsauban lefolyó életéről. A volt császár a legnagyobb visszavonultságban él, akik látták, azt mondják, hogy haja egészen megöszült. A volt császárnak sok mindenről le kell mondania, mert a schönbrunni kastély készleteiből semmit sem lehetett elszállítani. Asztaláról így többek között lekerült a kedvelt barnasör. A parkon, melyen Habsburg Károly gyakran sétálszokott, csendőrök őrzik.

Goldis László nyilatkozata a román nemzetgyűlésről.

Goldis László Aradon fogadta egyik városi lap tudósítóját, akinek a következő nyilatkozatokat tette:

— Igaz-e az a hír, hogy a román szociáldemokraták nem értenek egyet a román nemzeti tanácsnak a világ népeire intézett nyilatkozatával?

Lehetségesnek tartom, hogy a mi szociáldemokratáink a magyar szociálista vezetőség befolyása következtében helytelenül a jegyzékünket. Fleurás János tudommal nem járt Aradon és ezideig még nem lépett érintkezésbe velem.

Kik vesznek részt a gyulafehérvári nemzetgyűlésen és mit fognak ott deklarálni?

— A szavazókat alkotják: öt öt püspök, száz esperes, a szentszék kiküldöttei, a művelődési egyletek 18, nőegyletek 8, a középiskolák, tanítóképzők és szemináriumok 20 tagja. A tanítóegyletek 12, a nemzeti gárda 40-40, az iparagyletek 12, a szociáldemokraták 60, az egyetemek 6 tagot delegálnak. Minden választókerület 5 tagot választ, mivel pedig románlakta területesen 119 választókerület van, ezek összesen 596 tagot küldenek a nemzetgyűlésbe. A nemzetgyűlés összesen 800-900 tagból fog tehát állni. A nemzetgyűlés egy két nappal megelőzőleg Aradon előzetes konferenciát tart, amelyre a rétegek a kiválóbb képviselőket küldik ki.

Az egész 50-60 tagból áll. Ezen a konferencián beszélik meg azokat a határozatokat, melyeket a nemzetgyűlés elé fogunk terjeszteni.

Mik lesznek ezek a határozatok?

— Azt hiszem, elsősorban a román nép függetlenségét fogjuk deklarálni. Azonkívül dönteni fogunk a *jövendő államformánkról is*. Azeelőtt sok híve volt nálunk a *kantonális köztársasági rendszernek*, amelyet sokkal demokratikusabban akartunk saját országunkban megvalósítani, mint ahogyan azt Jászi indítványozta. Az utóbbi időben azonban a magyar kormány támadásai folytán arra a belátásra jutottunk, hogy egy *független román köztársaság* sosem érezhetné magát biztonságban a magyaroktól. Így előtérbe jött az a feltevés, hogy teljes függetlenségünket csakis a *román királyság* keretein belül találhatjuk meg. Azt hiszem, a nemzetgyűlés ilyen értelemben is fog dönteni. Ha az aradi tárgyalások során a magyar kormány biztosítja nekünk a kormányzó hatalmat, akkor számos, a magyarságra nézve fontos kérdést kedvezően lehetett volna elintézni. *Mindenekelőtt alkothattunk volna egy gazdasági szövetséget, amely a magyar gazdasági érdekeket Erdélyben minden tekintetben biztosította és kielégítette volna. Sőt hajlandók lettünk volna Magyarországgal államszövetségbe lépni. Ennek természetesen már elmúlt az ideje.*

A fegyverszünet meghosszabbítása.

Megkezdik az előzetes béketárgyalást.

Budapest, nov. 26. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Politikai körök véleménye szerint a fegyverszünet meghosszabbítása küszöbön áll. Az előzetes béketárgyalások megkezdése is várható, amely előreláthatólag csak február elején ér véget.

Olaszország Jugoszlávia ellen.

Budapest, nov. 26. (Saját tudósítónktól.) Chiassóból jelentik: A Popolo de Italia mellett érvel, hogy Olaszország Jugoszláviával szemben kezdje meg a diplomáciai és katonai ellenségeskedést.

Zágrábban várják Sándor szerb trónörökösét.

Budapest, nov. 26. (Saját tudósítónktól.) Zágrábból jelentik: A jövő hét folyamán Sándor szerb trónörökös és régens ide érkezik. Holnap reggel a Nemzeti Tanács huszonnyolc tagja Belgrádba utazik, hogy tárgyalást kezdjen az egységes állam formájáról is.

A román nemzetgyűlés.

Budapest, nov. 26. (Saját tudósítónktól.) A nagyszabeni két választókerületben, valamint az ujejházi és más erdélyi kerületben tegnap választották meg a gyulafehérvári nemzetgyűlésbe a képviselőket. A nemzetgyűlést november 30-án tartják meg. Tekintettel arra, hogy ez alkalomból a nemzetgyűlés tagjain kívül a románok lakta vidékekről a lakosság nagy tömegekben érkezik Gyulafehérvárra, a nemzetgyűlést, amennyiben az időjárás engedi, szabad ég alatt tartják meg.

Megszűnnek a budapesti hidvámok.

Budapest, nov. 26. (Saját tudósítónktól.) A kormány elrendelte a budapesti hidvámoknak november harmincadikán éjjel való be- szüntetését.

Pasics lemondott.

Budapest, november 26. (Saját tudósítónktól.) Zágrábból jelentik: A Nemzeti Tanács néhány tagja, a délszláv bizottság és Pasics szerb miniszterelnök egyezséget írtak alá, amelyet Szerbia mértékadó köréi és maga a szerb kormány is nem hagyta jóvá. Ennek következtében Pasics miniszterelnök beadta lemondását.

A főiskolai hallgatók nagygyűlése.

A főiskolai hallgatók szabadszervezete szombaton, november 30-án délután négy órakor a városháza nagytermében nagygyűlést tart, melynek tárgya a főiskolai hallgatók szociális helyzetére vonatkozó kérdések megbeszélése. Az e tárgyban indult országos mozgalommal egyetértő az előkészítő bizottság nagyfontosságú indítványokat terjeszt elő a diákok ellátása és segélyezése, a katonai hallgatók helyzete és más fontos kérdések tárgyában. Állást fog foglalni ezenkívül az ifjuság elő-elátásának a mellett is, hogy a nagyváradi jogakadémának a kormány azonnal engedélyezze a szigorlattartási jogot.

A német államok az egységért.

A német államok kongresszusának határozatai.

A német államok kongresszusa tegnap este véget ért, miután a következő három nagyfontosságú határozatot hozta:

1. Németország egységének fenntartása feltétlenül szükséges.

2. Az alkotmányozó nemzetgyűlés összehívása.

3. A nemzetgyűlés összehívásáig a munkások és katonák tanácsai megmaradnak, mint a nép akaratának képviselői.

Müller munkásügyi miniszter a következő egyhangulag elfogadott határozati javaslatot nyújtotta be:

— Németország gazdasági életének fenntartása és nyersanyagokkal való ellátásának biztosítása, valamint a német népköztársaság bel és külföldi hitelképességének megóvására szükséges, hogy valamennyi bank, takarékpénztár és egyéb hitelintézet az eddigi alapokon és formában folytassa munkáját.

Antonio Grandi hagyatéka

Gróf Lacinak lakást rekviráltak.

A Szigligeti-színház szimpatikus művésze, Gróf László a szezon első napjától kezdve látott futott, hogy az ő és felesége, Polgár Mariska részére lakást kapjon. Naponként felkereste dr. Dajka Endre rendőrkapitányt, a lakáshivatal vezetőjét, aki azonban dacára annak, hogy mindenkinek lakás-érdekében minden lehetőséget elkövet, nem tudta lakáshoz juttatni a fiatal művészpárt.

Tegnap délelőtt aztán kedvező megoldást nyert az ügy. A Szalárdi-utcában, a 9 számú házban ugyanis volt egy becsukott 2 butorozott szobás lakás, amelynek albérlője, Antonio Grandi elszármazású huszárkadét őrmester, a forradalom napján eltűnt Nagyváradról. Az elhagyott lakást már több ízben felakarták nyitni, de Rosenzweig Róza midergyáros különböző kifogásokkal minden alkalommal akadályt gördített a hatósági beavatkozás elé.

A lakáshivatal most már megunt a huza-vonát és miután meggyőződött arról, hogy Antonio Grandi úgy elment Olaszországba, hogy onnan többet vissza nem jön, tegnap *karhatalmi erővel hatolt be a lakásba*. Magyar Barnabás, a lakásügyi hivatal fogalmazója, Gyepják Károly rendőr és Orosz Gyula nemzetőr délelőtt 10 órakor Grünwald lakatos segítségével kinyitották az ajtókat és a lakást *lefoglalták*.

Feltűnően érdekes, hogy az olasz huszárkadét szobáiban mi mindent találtak. Antonio Grandi — fumei halgyáros az apja — nagy ura életet élt Nagyváradon, állandóan olasz hölgyeket hozott Trieszt környékéről és egy cseppet sem zsenirozta őt, hogy a háború kitörése utáni időkből a katonai és rendőri hatóságok kémkedés gyarujá miatt megfigyelés alatt tartották. Mula ott, költekezett, sokat utazott Nagyvárad és Trieszt között, könnyelmű volt, nem törődött mással mint a pezsgővel és a nővel.

A lakásban délelőtt fél 11-től délután 3 óráig tartott a leltározás. 53 doboz hadikávét, sok cukrot, babot, radirgumit, női ernyőt, sőt gyermek pelenkát is találtak a hatóság emberei, amiket egy nagy ládában raktak Polgár Mariska közreműködésével.

Antonio Grandi titokzatos lakásába tegnap már be is költözött Gróf Laci és Gróf Laciné.

Hagyjatok bennünket győzni!

Ez év tavaszán Ludendorff akadályozta meg a béketárgyalások megkezdését.

Budapest, nov. 26. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Itteni diplomáciai körökből jelentik, hogy 1918 tavaszán az offenzíva előtt angol és francia tényezők, valamint nem felelős osztrák magyar tényezők között tárgyalások indultak meg. A tárgyalások azzal az eredménnyel végződtek, hogy a szövetségesek hajlandók lettek volna a békére.

A feltételek szerint Németországnak ki kellett volna ürítenie Belgiumot s vállaltania kellett volna a kártalanítási összeg kétharmadát. Elzász Lotharingia sorsáról népszavazás döntött volna. Az olaszok megkapták volna Dél-tirolt, Trieszt nemzetközi kikötő lett volna. Szerbiát, Montenegrót ki kellett volna üríteni. Végül Németországnak a gyarmatok visszaadását kilátásba helyezték.

A béketárgyalásokat Czernin grófnak kellett volna megindítani egy, a szövetségesekhez intézett jegyzékkel. Azonban a tárgyalások félbeszakadtak, mert Ludendorff, akit megkérdezték, ezt a választ adta:

— *Hagyjatok bennünket győzni!*

A városi közélelmezési hivatal közlései.

Káposzta. Tudatom a város közönségével, hogy a Szent László téri kertgazdasági elárúsító helyen és a Vitéz-utca sarkán levő volt lábadozó osztály helyiségében első minőségű káposzta kilógrammonként 40 fillérért állandóan vásárolható.

Nyáriszalámé. Az összes hatósági hus és zsirizletekben friss nyári szalámé kilógrammonként 14 koronás árban vásárolható.

Petróleum osztás. Felhívom a kiskereskedőket, hogy a részükre elárúsítás céljaira átadott petróleumot máától kezdve a közönség részére a barna vagy csikos petróleumjegy november havi szelvénye ellenében a 72 filléres maximális áron adják ki. A lila színű jegyre petróleum nem adható ki, a barna és csikos jegyekre egy liter petróleum adandó ki. Hétfőn reggel kötelesek bejelenteni a kereskedők a közélelmezési ügyosztában, hogy mennyi petróleumot adtak ki és mennyi a fennmaradt készletük.

Olcsóbb lett a marhahus. Tudatom a város közönségével, hogy a marha és borjúhús maximális árát további intézkedésig 1918 november 28-tól, csütörtöktől kezdődőleg a következőkben állapítom meg:

marhahus I. rendű 1 kg.	12.— K
" II. " 1 kg.	11:30 K
" kóser 1 kg.	12:10 K
borjúhús 1 kg.	12.— K

Nincs huzatlan nap. Tudatom a város közönségével, hogy a magyar minisztérium 5575. számú rendeletével a hét két napjaira, még pedig mindig keddre és péntekre megállapított hadiforgalom és kiszolgáltatási tilalmat további intézkedésig felfüggesztette.

Nagyvárad, 1918 nov. 26 án.

Lukács Ödön
polgármesterhelyettes.

A leszerelt katonák zsold-és élelmezési-váltásainak kifizetése.

A magyar hadügyminisztérium 28315—98. számú rendelete alapján, a leszerelést végző katonai parancsnokságok 10 napi zsold és élelmezési-váltást, azaz 90 koronát fizettek ki. A többi 30 napi zsold és élelmezési váltást, azaz 270 koronát december hó 1-től kezdve a városi pénztár fizeti ki, sőt a későbbi 29837—1918. sz. hadügyminiszteri rendelet alapján a katonai parancsnokságok által készpénz hiánya miatt már ki nem fizetett 10 napi zsold és élelmezési-váltást is a fenti 30 napizsold és élelmezési váltással együtt ugyancsak december 1-től kezdve szintén a városi pénztárnak kell kifizetni.

Mivel körülbelül 6000 olyan leszerelt katonára lesz, kiknek állandó tartózkodási helye Nagyvárad s akiknek hozzátartozója itt kapta a hadisegélyt, a városi tanács elhatározta, hogy két pénztárnál és pedig a külön erre a célra felállított városi pénztárnál és a városi adópénztárnál csoportokban fogja kifizettetni. Ezért utasította mindkét pénztárt, hogy a fizetéseket az alábbi sorrend szerint eszközölje:

A városi adópénztárnál	Adópénztárnál
december 2-án, hétfőn A. és C.	D. és E.
" 3-án, kedden B.	B.
" 4-én, szerdán F.	G.
" 5-én, csütörtökön H.	I. J.
" 6-án, pénteken K.	K.
" 7-én, szombaton L. és N.	M.
" 9-én, hétfőn O és R.	P.
" 10-én, kedden S.	S.
" 11-én, szerdán T. U. Z.	V.

kezdőbetűs egyének részére.

A hadügyminisztérium 3044—1918. sz. rendelete alapján a 30, illetve 40 napi zsold és élelmezési váltást Nagyvárad város házipénztárától csak azok kapják meg, kiknek hozzátartozói Nagyváradon kaptak a hadisegélyüket, míg azok, kiknek hozzátartozói nem Nagyváradon kapták a hadisegélyüket, a 30, illetve 40 napi zsold és élelmezési váltásukat az igazolt állandó tartózkodási helyükön kapják meg.

A pénztárak a fizetést naponként délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig es közlik.

Igazolványul a leszerelés alkalmával kapott elbocsátási okmány és a hozzátartozóknak a hadisegélyző hivatal által kiadott sorszám szolgál a 30, illetve 40 napi zsold és élelmezési váltás kifizetése is annak alapján történik s így egyéb igazoló okmányra szükség nincs.

* Kik akarnak a népszövetségi műkedvelő gárda tagjai lenni? A nagyváradai népszövetségi műkedvelőgárda rendezősege felhívja mindazokat, akik még tagjai kívánnak lenni a műkedvelőgárdának (férfi és nő) hogy jelentkezzenek dr. Papp Károly ügyvédi irodájában ifj. Papp Károlynál minden nap délután 3—5 ig. Rendezőség.

HÍREK

Nagyváradai hadviselt ügyvédek küldöttsége a miniszterek előtt.

A nagyváradai hadviselt ügyvédek szabad szervezete hétfőn küldöttségileg nyújtotta át memorandumát Berinkegy Dénes igazságügyminiszternek, Solti Károly igazságügyi államtitkárnak és Buza Barna földművelésügyi miniszternek. A küldöttségben, melyet dr. Váradi Ödön ügyvéd vezetett, résztvettek dr. Fekete Ferenc, dr. Hirschmann Gyula, dr. Kovács Zsigmond, dr. Markovits Henrik, dr. Ney Pál. Berinkegy Dénes igazságügyminiszter kijelentette, hogy a *kamatmentes kölcsönt teljes erejével támogatja* és amiatt sürgősen átírt a pénzügyminiszternek, az ügyvédek magasabb bírói állásokba fogja kinevezni. Hasonlóképpen nyilatkozott az államtitkár is. Buza Barna földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy az *állami birtokrendezési* illetve *parcellázási* munkálatokat a *hadviselt ügyvédekkel* fogja végeztetni. Ez több ére járó munkát fog igényelni s megfelelő díjazásról is fog gondoskodni. Azt is kijelentette, hogy készséggel teljesíti azt a kívánságot, hogy a miniszteri tanácsban szót emeljen az iránt, hogy minden egyes minisztérium a saját tárcája körében alkalmazzon nagyobb számban hadviselt ügyvédek.

Az igazságügyminiszter a küldöttség kívánságára kijelentette, hogy egy hadviselt ügyvédet fog alkalmazni a minisztériumban összekötő szerv gyanánt az ügyvédek és az igazságügyminisztérium között. Mindkét miniszter a legsürgősebb intézkedést helyezte kilátásba.

* Szabadegyetemi előadás mai szerdai estélyén dr. Horváth Jenő egyetemi magánny. tanár: „A Balkán kérdés utolsó fázisa” című érdekes előadásával szerepel. A másik előadó Bertram Brunó, a prem. főgimnázium tudós matematika fizika professzora, aki: „A nagy és kis számok szerepéről érdekes példákban” címen fog előadást tartani. Az előadás fél 6 órakor kezdődik a Kath. Kör nagytermében.

* Bosnyák Zoltán belügyi államtitkár. Budapestről telefonálják: A kormány Bosnyák Zoltán államtitkári címmel felruházott miniszteri tanácsost belügyi államtitkárrá nevezte ki.

* A hazatért katonák fogadására a következők adakoztak: Rácz és Mandics, Béres nővérek, Polgári leányiskola, Schwartz Gyuláné Gyöngyössi Istvánné, Breider Erzsike, Nemes Annus, Krüger Aladárné, Philipp Aladárné főtörzsorvosné, Halász Zsigmondné, Breider Erzsike, Hegyessy Anna, Kimmó Irma, Pálay Lajosné, Nadányi Károlyné, Weisz Mártonné, Csete Rózsai, özv. Katz Jakabné, Butyka Lajosné, Fulöp Erzsike, Balogh Erzsike, Kállay Sándorné, Szirmai Lajosné, Gállis Gyuláné 50—50 korona. Ullmann Rezsőné, Ullmann Andorné, Ujvárosi polgári leányiskola 3 korona 28 fillér, mely adományokat hálásan köszöni a katonákat fogadó nagyváradai bizottság.

* Herczel Manó spanyolbetegségben meghalt. Budapestről telefonon jelentik: Ma este báró Herczel Manó, a nagy hírű orvos professor spanyol betegségben meghalt.

* **A Kath. Legényegylet összes tagjainak megjelenését kéri a vezetőség vasárnap, dec. 1-én, délután 5 órakor fontos ügyek megbeszélésére.**

* **Ma petroleumkiosztás.** Tudatom a város közönségével, hogy a november havi petroleum szétosztása ma, szerdán megkezdődött. A kiskereskedők barna vagy csikos petroleum-jegy november havi szelvénye ellenében egy egész liter petroleumot kötelesek kiszolgáltatni. A villamosvilágítással bírók petroleumot most sem kaphatnak. Figyelmeztetem a közönséget, hogy szerte a városban, a kiskereskedők szárai között szétosztott petroleummennyiség teljesen fedezi a petroleum szükségletet, a tolongástól, egyes üzletek előtt való csoportosulástól tehát mindenki saját érdekében tartózkodjék. Nagyvárad, 1918 nov. 26 án. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

* **A polgárőrség közleményei.** A polgárőrség Kórház- és Petőfi-utcai csoportjának parancsnoksága ezúton tudatja az érdekeltekkel, hogy a következő 14 napi szolgálati beosztás az őrszobában (Elmekórház, portászsoba) a kórház utcai vammál és igeátz László ur hentes üzletében, nemkülönben az olaszii központi parancsnokságnál is ki van függesztve. Ezúton is kérjük a polgárőröket, szolgálati napjaikon pontosan sziveskedjenek megjelenni. Ezentul a külön, egyenkénti értesítés kimarad. Nagyvárad, 1918 nov. 26. Dr Kovács József, hadnagy. — Felhívatnak a Mezey Mihály és Vámnáz utca lakói 18-tól 55 évig, hogy az Arany Sasban 27-én, szerdán este 7 órakor okvetlenül jelenjenek meg, mert a főparancsnokság a polgárőri kötelezettség ellen vétőkkel a legszigorubbán fog eljárni és őket 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, vagy 40 napi elzárással sújtja.

Felkérem a váraljai kerülethez tartozó összes 18-50 éves polgárokat, hogy ma délután 5 órakor a kerületi parancsnokságnál (Baross-utca 2, katonai élelmezési raktár) tartandó értekezleten saját jól felfogott érdekükben teljes számban jelenjenek meg. Azon polgárokat, akik ezideig a polgárőrség kötelezéskébe nem léptek be, kötelelességszerűen figyelmeztetem, hogy meg nem jelenésük esetén velük szemben a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi 68. t. c. 4. szakasza lesz alkalmazva. Egyuttal közlöm, hogy a naponkénti szolgálati beosztások egy egy példánya a következő helyeken lesz délelőlt 11 órától kifüggesztve: Templom téri Hegedűs-gyógytár, Steier Simon kolozsvári utcai kereskedése, Mihályi Oroszlán-gyógytár Nagypiac-tér, Lloyd és Ujvilág kávéházak. A váraljai parancsnokság nevében dr Radnai katonai parancsnok.

* **A városi fa házhoz szállítása.** A városi faüzem kéri mindazokat, akik a gazdasági ügyosztálytól úgy vettek tűzifát, hogy maguk szállítják haza, a városi faterlepen fuvarossal mielőbb jelentkezzenek, ahol egy-egy utalványra 3 köbméter tűzifát kiszolgáltatnak. Ha olyanok jelentkeznek székérrel, akik a fuvardíjat is kifizették, ezeknek az e címen kifizetett összeg vissza fog utaltatni. Nagyvárad, 1918. évi nov. hó 26. A városi tanács gazd. hivatala.

Adományok a Kath. Legényegylet részére az elmaradt szüreti mulatság alkalmából: Haltenberger V. 56, Stepper Oitó 50, dr Bundala Mihály 40, dr Lányi József 30, Mezey János, dr Radu Demeter, Mokok Sándor, Vucskics Gyula, dr Karácsonyi János 20—20, Spett Gyula, Szirmai L. Árpád, Imrik Sándor, Csatáry János, Kúndia János, Wawranek, Sz. Kocsis János, Tátray Gusztáv, Kolozsváry Sándor, Fehér Gyula, Szilágyi Géza, özv. Schüch Józsefné, Dévald 10—10 K., Ujlaki István 5 K. Az adományokért ez uton is hálás köszönetet mond a vezetőség és a szervezés céljaira használja fel.

* **A vasárnapi rajzoktatás szünete lése az ipariskolában.** Az ipariskola tanestülete vasárnap kötelelességszerűen megkezdte az előadásokat. Néhány iparostanuló sorra járt az egyes csoportokat a tanulókat, a vasárnapi munkaszünetre hivatkozva, az előadások otthagytára tudtotta. Az igazgató hiába igyekezett őket a törvényes formák betartására bírni s meamagyarazni nekik, hogy a vasárnapi rajzoktatás otthagytára azoknak a hétfőnapokra való áthelyezése úgy az igazgatóság, mint az iparoktatási bizottság gondját képezi s e tekintetben a lépéseket már meg is tették. A fuk ragaszkodók szándékukhoz s elszéledtek. Az esetről az igazgatóság jelentést tett a bizottsági elnökségnek s a kormány hatóságok, kormányhatóságai intézkedést kérve a rajzoktatás idejének megállapítására. Dr Ágoston Péter kormánybiztos a mielőbbi intézkedést szivesen helyezte költésbe. Addig is az igazgatóság a vasárnapi rajzoktatást szünetelteti.

* **Nők a jogi fakultáson és a Műegyetemen.** Juász-Nagy Sándor államtitkár érdekes nyilatkozatot tett arról, hogy milyen nagyjelentőségű reformokat fog életbe léptetni a közoktatásügyi miniszterium. E szerint a kultuskormány elhatározta, hogy a nők előtt korlátlanul megnyitja az egyetem valamennyi fakultását, kivéve természetesen a teológiát. Megnyitja előlük a Műegyetemet is. Megszűnik továbbá az a korlátozás, hogy csak a teljesen érett nőhallgatók iratkozhatnak be az egyetemre. Eltörli tehát a kormány az ugynevezett „piros index” intézményét is.

* **Drasche-Lázár Alfréd felesége és leánya meghalt spanyolbetegségben.** Megrendítő és mindnyájunknak nagy részvétet keltő csapás érte Drasche-Lázár Alfréd külügyminiszteri államtitkár, az ismert nevű író: felesége öt nappal ezelőtt spanyolbetegségbe esett, majd tüdőgyuladást kapott és az éjjel meghalt. Édesanyjával egyidejűleg ugyancsak spanyol náhában megbetegedett az államtitkár leánya is és a leggondosabb ápolással sem lehetett megmenteni az életét: hétfőn reggel az is meghalt.

* **Pezsgőztek a Bonbonniéreb.** Egy tizenöt fős társaságnak kedve rekedett ebben a szeszitalmas világban egy kis pezsgőzéshez s elmentek a Bonbonniére kabaréba, ahol, amint Biró József jelentése mondja, sikerült is nekik egy kis murit csapni. A kabaré tulajdonosa előzékenyen bocsátotta szolgálatukra az irodahelyiséget, ahol hat artistanő társaságában folyt a pezsgő. Ehrlich rendőrkapitány és Biró fogalmazó, kik ellenőrző körútra indultak, igen vig hangulatban találták ott együtt őket, de mondanunk sem kell, a tulajdonost, Róthbart Károlyt följelentették a szeszitalom kihágása miatt. Róthbart ellen a legszigorubb eljárás indult meg.

* **A kamara és a munkaidő.** A kereskedelmi és iparkamara a munkástanács bevonásával ülést tartott, melyen a munkaidő kérdését tárgyalták. Hosszas vita után dr Oláh Béla kamarai titkár indítványára elhatározta az értekezlet, hogy a munkaidő országos szabályozása érdekében felterjesztéssel fordul a kereskedelmi kormányhoz. — Egyidejűleg kérdést intézett a kamara a miniszterhez arra nézve is, hogy vajjon az a rendelet, mely a gőzüzemmel és legalább 20 munkással dolgozó vállalatok munkaidőjét 7 órában állapítja meg s a 2 órai munkaidő-különbözetért 80 százalékos díjmegtérítést helyez költésbe az államkincstár terhére, — kiterjeszthető-e a kisipari üzemekre is, melyek joggal tarthatnak számot az egyenlő elbánásra.

* **A rokkant katonák és hadiözvegyek figyelmébe.** Az alant felsorolt rokkant katonák felkéretnek, hogy ma délután 4 és 6 óra között jelentkezzenek a Nemzeti Tanács paraszírodájában: Lénárt János Szent Jeromos-utca 5., Papdán János Francia-sor 30., Boros József Templom-utca 17., Gábor Mihályné Pece-utca 30., Vetési Andrásné Pece-utca 1., Magyar György Kálvária-utca 27., Nyulas Imréné Kórház-utca 47., Magyar Sándor Temető-utca 40., Hubert József Baros-utca 13., Vagyon Mihály Beöthy Ödön-utca 43., Takács Ferenc Kolozsvári-utca 71., Szántó József Hodosi Miklós-utca 25., Sámsoni Lajos Rimánóczy-utca 2., Kovács József Uri-utca 33., Szervácz János, Gáros György Varju-utca 39., Batus Mihály Vég-sor 10., Gyulai János Páris-utca, Mesnyi József Iskola-utca 3., Pap Sándor Teréz-utca 4., Sendlinger István Varju-utca 16., Opre György Tilinkó-utca 16., Baró György Sal Ferenc-utca 4., Bartos József Szaniszló-utca 71., Piller Lajos Francia-sor 26., Battó László Kerítés-utca 11., Weisz Jenő, Farkas Gyula Na y István-utca 4., Grész Miklós Szabadság-utca 7.

* **Páter Péter kalandja.** Páter Péter, pincér, mint nemzetőr teljesített éjjel a Huszár-utca körül szolgálatot, jelentést tett a rendőrségnek, hogy egy részeg katona, aki egy asszonnyal volt együtt, őt megszurta. Társai, két nemzetőr, a részeg katona látára kerekét oldották s ő egyedül akarta bekisérni a katonát, aki eközben megszurta. A nemzetőrnek azonban mégis sikerült a katonát a körös utcai parancsnokságra bekisérni, de az oda beosztott tanár s Frigyes állatorvos, amint a jelentés mondja, ott fogták le s a részeg katonát eleresztették.

Színház.

A színház műsora:

Szerda: Sárga liliom.
Csütörtök: Bőregér.
Péntek: Tul a nagy Krivánon.
Szombat délután: Aranyember.
Szombat este: Sztambul rózsája.
Vasárnap d. u. Peleskei nótárius.
Vasárnap este: Pacsirta (előszőr.)

Pacsirta. A budapesti Király-színház tavalyi sláger darabjára, Lehár gyönyörű zenéjű operettjére lázasan készül az énekes együttes. A főszerepek legmértőbb kezében vannak. Kosáry Emán szerezte Aggházy, Lásbas Jucit Horváth Nusi, Gyárfást Stoll Béla és Király Ernő Terneyi Kálmán játszta. Kisebb szerepekben T. Pogány Janka, Gról Laci, Harsányi és Deák tesznek ki magukért. Nagyhatalomnak ígérkezik Horváth Nusi és Perényi Kálmán III felvonásbeli foxrott duettje. Az újdonságot Erdélyi Miklós stilszerűen rendezi és Várady Aladár karnagy dirigálja.

Sztambul rózsája. Oriási érdeklődés nyívánul Fall Leó finom operettje iránt, melyet szombat estére tűzött ki a színház a gyönyörű hangú Aggházy, a temperamentumos Horváth Nusi továbbá Perényi, Gról Laci, Deák és Stoll Béla részvételével.

Az álarcos díjbirkózó. Egy film címe ez, egy minden ízében eredeti és páratlanul izgalmas filmé, amelyet már különben is rendkívül figyelemreméltó új műsoron vetit az Uránia és Vigadó mozgószínház. Az álarcos díjbirkózó tipikusan orosz dráma, amely a legforróbb levegőben játszódik le, tele van izzó, szenvedélyes jelenetekkel és a szereplői elsőrangú művészek. A pompás darab csak ma kerül színre.

Szerkesztésért felelős: HILF LÁSZLÓ.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r.-t.

Lapkihordó asszonyaink megbetegedése folytán kénytelenek voltunk t. előfizetőink egy részének a lapot postán küldeni; mindazoktól kik így a lapot elkésve vagy egyáltalán nem kapták meg szíves elnézést kérünk.

* Zongora és énekórákra beiratkozni lehet naponta d. e. 12 óráig. Előkészítik a Zeneakadémiára és énektanítói tanfolyamra. Tisztelettel *Lamprecht Mici*, az Országos M. Kir. Zeneakadémián államilag képesített okl. ének- és okl. zongora-tanítónő, Arany János-utca 4. Ugyanott új zongora vagy pianino eladó, esetleg bérbeadó.

VILLAMOS VASALÓK és FŐZŐK megérkeztek, remekszép üvegcsillárok mindennemű villamos vezetékek és égők legolcsóbb napiárban szereltetnek
STERN VILLAMOS VÁLLALATA
Sz. János-u. 20. Telefon 556.

Legújabb fűzőket legolcsóbban **Kesztenbaum Juliskánái** lehet beszerezni.
Rákóczi-ut, (Korona gyógyszer-tár mellett)
Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

URÁNIA mozgó- színház	MA Álarcos dijbirkozó. Hétköznap 5, szombat, vasárnap 3 órai kezdettel.
------------------------------------	---

ÁLTALANOS TAKARÉKPENZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Befizetett részvénytőke 1.000.000 kor.

Elfogad takarékbetéteket könyvecskékre és folyószámlára és azt előnyösen kamatoztatja. Leszámítól váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsönöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapirokra.

Több kisebb nagyobb bérház
ELADÓ.

A vételhez szükséges jelzálogkölcsönöket előnyös feltételek mellett bonyolítja le a

Nagyvárad, Takarékpénztár
Telek-utca 2. sz.

Szállítási vállalat

TÜZIFA, SZÉN, BOR, BUTOR
ÉS MINDENMŰ MÁS EGYÉB
APOLLÓ TŐZSDE.

RÁKÓCZI-ÚT 22. SZÁM.
TELEFONSZÁM: 11-41.

Félix gyógyfürdő

Nagyvárad mellett

Kelet-Magyarország leglátogatottabb hévvíz-fürdője. Természetes 49°C hőmérsékletű forrás, kőszvény, csusz stb. ellen

Télen-nyáron nyitva!
Villanyvilágítás!

Téli szeziónban (október-május) pensiórendszer. Prospektust díjtalanul küld a **Fürdőigazgatóság.**

A Félix fürdő kedvezményes jegyei a Munkásbiztosító Pénztárnál kaphatók

Polgári Takarékpénztár
Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6.

Előnyös összeköttetéseink folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy **anuitásos és kamatozó jelzálogkölcsönöket**

ugy földekre mint városi bérházakra 15-65 évi időtartamra a legelőnyösebb kamattétel mellett

minden árfolyam levonás nélkül

készpénzben folyósítunk.

Polgári Takarékpénztár
Részvénytársaság
Nagy-Várad.

VAS
és rézágak,

afrik és löszormatracok, amerikai és sodrony-ágybetétek: öszse-hajtós ágyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon-szám: 558.

APOLLÓ
mozgó-
színház

MA
JUDÁS.

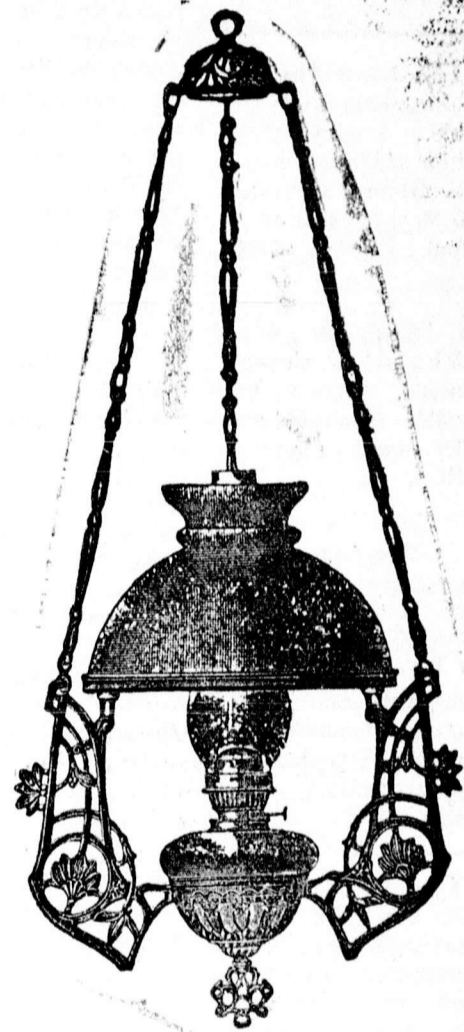
Hétköznap 5, szombat, vasárnap
3 órai kezdettel.

VIGADÓ
mozgó-
színház

MA
Álarcos dijbirkozó.

Hétköznap 5, szombat, vasárnap
3 órai kezdettel.

HETI ÁRJEGYZÉK:

- Teáskészlet színes tálcával 40.-
- Kávékészlet 40.-
- Fekete-kávé készlet színes tálcával 40.-
- Mosdókészlet finom majolika sz. felsz. 80.-
- Főző lábasok tűzálló 6.-
- Főző fazék tűzálló 5, 6, 7, 8, 9, 10.-
- Befőtteskészlet finom aranyozással felsz. 40.-
- Függőlámpa csigás felszerelve 60.-
- Falitűkör színes aranyozással 40.-
- Ebédlőkészlet sz. aranyozással 6 szem. 800.-
- Ebédlőkészlet színes finom minátval 100 részes, teáskészlettel együtt 500.-

Diszműárak, majolika disztárgyak, valódi cobald diszműárak, terakota figurák, chinaezüst és alpacca ezüst áruk legnagyobb választékban.

Képkerekezés, ablaküvegezés. Eladás nagyban és kicsinyben. Árak viszonteladókna is érvényesek.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa és diszmű-áru nagy gyári raktára Nagyvárad, Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13. Telefon 3-72. Telefon 3-72.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Bérlőház
emeletes, központban, esetleg elfoglalható szép lakással eladó. Értekezhetni dr. Pelle ügyvédnél Uri-utca 5. Telefon 12-18 sz.

Portörliők
és padlótörliők darabja 6 korona 50 fillér. — Hegedüs János, Rákóczi-ut 1. szám.

Téli karalábét
és olasz-káposztát nagyobb mennyiségben házhoz szállítunk maximális árrban. Megrendelhető Moskovits Adolf és Flainál. Telefon 15-08.

Női, leány és gyermekkabátok, blousok kötények, keztük, harisnyák legolcsóbban: Czillér Imre nagyáruházában.

Pemete
és hársfamezscukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatása. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt Gyógyszertárában, a városháza mellett.

Tyúkszemirtő
három nap alatt elmulaszt tyúkszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B. sz.

Fényképészeti
lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Ruhaszövetek, selymek, bársonyok, szőrmeujdonságok, szőnyeg és fehéreműek legolcsóbban Czillér Imre nagyáruházában.

Likőr
és rumkomposztók, Chartreuse, Benediktiner, Allasch, Meggy stb. essentiák. Törköly, Szilvórlum, Seprő, Cognac-kivonatok használati utasítással a legfinomabb minőségben kaphatók: Farkas István „Apolló” drogeriájában, Nagyvárad.

Ne dobja ki pénzét
a ruhákért, mert a különösen bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait újra festheti. Egy levél ára 70 fillér. Németh Pál Aranykereszt Gyógyszertárában, a városháza mellett.

Poloskairtó
Maksim biztos, kipróbált, megbízható poloskákirtásra. Kis üveg 4 K, középüveg 8 K, nagyüveg 14 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Tavaszi
szepítők, májfoltok, bőrpörösség, kiütés, miteszerek ellen biztos az IPO-krém. Ára 5 kor. és szappan Vióra átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Bérlőadó
Kossuth Lajos-utca 2. sz. házban (Szent László téren) korsma, vendéglő és bodegának kiválóan alkalmas üzlethelyiség hosszabb időre. Bővebb felvilágosítás a Polgári Takarékpénztár r. t. nagyváradai cégnél nyerhető.

Spanyolnátha
járványoknál betegsorbákban *lenyó (borovicska) szobailat* kiltűnő dezinficiáló permetező szer kapható Farkas István Apolló drogeriájában.

Mocsáry Sándor

törv. bej. cég.

Villany-, gáz- és vízvezetékszerelő, bronzműves, bádogos, lakatos, műszerész és galvanizáló. Irógép-, kerékpár-, grammofonjavító és nikkelező.

Iroda és raktár:
Zöldfa-utca 8. Telefon 1404.
Ipartelep:
Szent János-u. 22. Telefon 532

Felső Kereskedelmi és Polgári iskolából kimaradt tanulókat magánvizsgára előkészít felelősséggel

a Középiskolai Előkészítő Donát-tanfolyam

Beöthy Ödön-utca 30. sz. Telefon 1000.

Új kereskedelmi tanfolyam

hölgyek részére (gyors- és gépírás, számtan, könyvvitel, helyes és szépírás) szeptember 15-től kezdve a DONÁT-féle tanfolyamban Beöthy Ödön-utca 30. Telefon 1000.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD, Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálló épületében

Interurbán telefon: 11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűzőszállítója.

Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

HIRDETMÉNY!

Tudomására hozom Nagyvárad város és Biharmegye közönségének, hogy a Városi Kávéházamat eladtam és a visszamaradt

kávéházi italokat nagybani áron bocsájtom a t. fogyasztóközönség rendelkezésére azon megjegyzéssel, hogy a borokból 10 üvegnél kevesebb nem kapható. Helybeli megrendelőimnek üvegenként 10 fillér küldőndij ellenében kivánságára már házhoz is szállítom.

Kérem azonnali szives megrendelésüket, mert nagyon sajnálnám, ha a későbbi jelentkezőket már nem volna módomban kiszolgálni.

HERCZ IMRE

Rákóczi-ut 12. (Apolló-palota.)

Telefon 4-38.

Telefon 4-38.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉK:

FEHÉR BOROK: Palugyai Leányka 12-50, Palugyai Rizling 12-50, Palugyai Chateau 12-50, Domány Rizling 12-50, Domány Magyarádi 12-50, Domány Zöldszilvany 12-50, Hg. Windisch-Graetz 12-50. Beretvás: Ezerjő 13-50, Beretvás Zamatos 13-50 kor.

TOKAJI BOROK: Aszu 0-5 l. 25, Szamorodni 0-5 l. 12-50, Szamorodni 0-2-5 l. 7 K.

VÖRÖS BOROK: Bordeaux Beretvás 0-7 l. 13-50, Chateau Windischgraetz 0-7 l. 13-50, Chateau Palugyai 0-7 l. 13-50, Egri Vörös Tokaji Bortermelő rt. 0-7 l. 13-50 kor.

KÜLFÖLDI BOROK: Malaga 0-7 l. 38-00, Sherry 0-7 l. 38 kor.

PEZSGŐK: Törley, Dietzl, Palugyai, Transilvan, Goldeck, üvegenként 30 kor.

LIKŐRÖK: Triple Sec, Sherry Brandi, Cordiol Medok, Curasso, Allasch, Különféle francia likőrök, Gyomorerősítők, literenként 58 korona.

Az árak üvegcserevel, vagy üvegenként 2 korona betéttel értendők.

Kicsinybeni eladásra, főlerakatom JANO-VICS IGNÁCZ bodega üzletében Rákóczi-ut városi kávéházzal szemben, a fent jelzett árak mellett beszerezhetők.

A Sajtó hölgybizottság

könyv és lapterjesztő vállalata: a Kossuth Lajos-utcai trafikban

ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mielőtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN

Támogassuk ezen új vállalatot!!!

NAGYVÁRAD VÁROS VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árrban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.

A telep telefonja 514.

Főszerelő telefonja 55.

GÉPMUNKÁS

felvétetik

a Szent László-nyomdában.